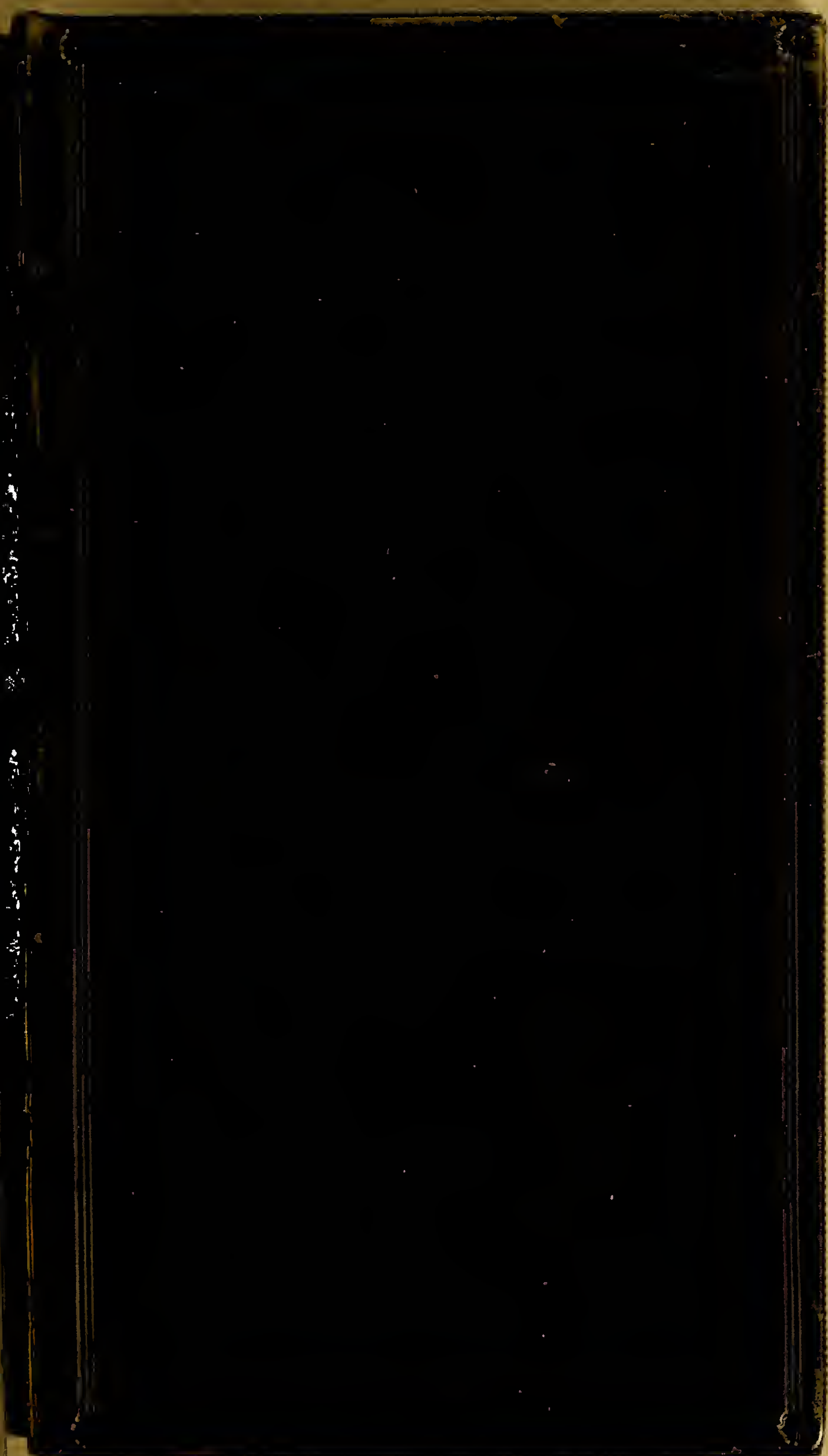

GAUDEO

HUGONIS GROTII
DE ORIGINE GENTIUM AMERICANARUM
DISSERTATIO ALTERA,

adversus obtrectatorem,

Opaca quem bonum facit barba.

PARISIIS,
Apud SEBASTIANUM CRAMOISY,
Architypographum Regium, viâ
Iacobæâ, sub Ciconiis.

M. DC. XLIII.

CVM PRIVILEGIO.

HUGONIS GROTII DE ORIGINE GENTIUM AMERICANARUM DISSERTATIO ALTERA.

ROPOSUERAM nuper mea cogitata ſuper quæſtione, unde ortæ ſint gentes magnæ terrarum partis, quam nunc vulgo Americam, aut Indiam Occidentalem dicimus. Et propoſueram modeſtiſſimè, rationes meas adferens, ſine cuiuſquam iniuria, & ita ut paratum me oſtenderem ſequi eos qui certiora poſſent indicare, promitterem etiam me gratiam iis acturum.

Pro hoc & labore meo & comitate nihil minus ſperabam quàm maligna iudicia, quale exſtitit obtrectatoris, hominis ita Geographi, ut in Hiſpania Gades & Calis duas nobis inſulas fecerit, & in libris quos de America edidit, idem ille Emmanuel Moraes, cuius ipſe nobis particulam huic ſuo operi adtexuit, tot repererit errores quot ſunt paginæ, ſed eos vulgo palam facere ſit vetitus, ne quid deperiret auctoritati aut preſbyteri, aut exercitoris. Habet hunc morem obtrectator, ut quæcunque ipſe aut non legit, aut credere non vult, ea falſa dicat. Falſum ei eſt, Columbum cognitionem inſulæ S. Dominici accepiſſe à mercatore in Canariis & Azoribus verſari ſolito, idque cùm eum morti propinquum in Tercera Columbus reperiſſet. Nomen ei mercatori fuit Zanchius de Huelva, teſtanti-

bus multis, etiam Garcila Vega, qui ex regum Incharum ſanguine ortum ſe dicit, & cuius auctoritate paſſim hic obtrectator utitur. Et cæteræ Columbi coniecturæ tenuiores erant, quàm ut eis fiſus tam pertinaciter ſpei ſuæ inſiſteret. Falſum illi, quod Plinius Indos dicit vi tempeſtatum in Suevorum litora delatos; cùm tamen par caſus narretur ab hiſtoricis in temporibus Barbaroſſæ: nec id ſanè mirum videri debeat, ſi per Indos intelligantur Sinenſes, & ſi continuum ſit circum Tartariam mare. Falſum illi, circumciſos fuiſſe Iucatanenſes, quod præter Martyrem Anglerium teſtantur Godingius, & relationes editæ Antuerpiæ anno CIϽIϽLVIII quæ addunt Tolonas, Acuzamitenſes, & alios circa Mexicam. Addidit Herrera Guazacualcenſes. Mirum verò quàm ipſe res adferat pro

babiles, qui à lue venerea arroſa vult illis præputia, quaſi ita Iudaïca eſſet illa lues, ut præputium perdere contenta vicinis partibus parceret. Falſum illi omne id quod viri nobiliſſimi Zenones Veneti, & voce & ſcriptis ad poſteros ſuos prodidêre. At cur tandem? quia ita libet. Omnia quæ contra me ſcripſit in hoc argumento, non veritatis ſcripſit ſtudio, ſed obtrectandi. Magis credo ei ſe probat, quem ſuo operi addidit, Leſcarbotus, qui probabile putat Noachum in America natum iter ad veterem patriam indicaſſe poſteris. Dicam ego quod verum eſt, me non libros tantùm legiſſe multos quos & obtrectator, ſed & ſcriptis uſum commentariis: quædam etiam me credidiſſe teſtibus, qui in illis locis vixerant. Attamen quia hæc, poſterius quæ dixi, mihi fidem facere poſſunt, non aliis for-

tè, præſertim, ut nunc ſunt tempora pertinacibus, ex ſolis libris editis ſatis me habere confido, unde adſtruã, non quidem certa eſſe & explorata quæ dixi, (neque enim venditavi ut talia) ſed probabiliora iis quæ contradictores hactenùs attulêre. Bipertita eſt mea diſceptatio: de gentibus cis Iſthmum Panamenſem; de gentibus ultra eum Iſthmum. In utraque parte dixi primùm, quid in univerſum cenſerem, illos à Norwagia ortos, hos ab auſtrinis terris, quæ ultra fretum ſunt Magellanicum. Sed exceptiones addidi in parte nobis propiore de Iucatanenſibus, & quibuſdam eorum vicinis in parte remotiore de Peruanis. D his omnibus nihil dum video cu meas coniecturas cum aliorum ſen ſibus commutare debeam. Groen landiam ait eſſe partem continent Americanæ. libenter ei in eo aſſe

tiar. Neque enim ei ſimilis eſſe volo, ut eam in omnia contraria. Groenlandiam à Norwagis habitatam, inter ipſum, & me, & omnes conſtat. Habemus ergo iam partem Americæ à Norwagis, ut ego dixeram, habitatam. Quid illos Groenlandiæ inſeſſores impediit ire longiùs, & per lata terrarum ſpatia genus ſuum propagare? Notemus verò nullum veſtigium famæ in vetere orbe repertum, quod ad mille annos pertingeret. Iſlandia quantum ex Annalibus cognoſcitur per hominem Suedum detecta anno Christi ↄccclxiv. Habitata ab Ingulfo Norwago anno ↄcccxciv. Circa idem tempus Groenlandia pernosci cœpta, teſte bono Dithmaro Bleshemo. Utrique lingua vetus Norwagica: Saxonica per commercia in oram irrepſit poſteà. Chriſtianiſmi nulla tunc ibi notitia. Chri-

ſtiàniſmum pariter accepêre, & Iſlandia & Groenlandia anno Chriſti CIƆCCCXCVIII, cùm exigua antè iacta eſſent ſemina. Et proptereà mores quos Angrimus narrat, nihil ad nos pertinent. ij enim poſteriores ſunt accepto in Iſlandia & Groenlandia Chriſtianiſmo. Inter illos annos prope quingentos vide quantum auctus accipere potuerit gens imprimis fœcunda. Neque enim fruſtrà Iornandes Gothus, Scandziam, in qua eſt & Suedia, & Norwagia, vocavit gentium officinam. Iaponenſis terra à IƆC annis habitari cœpit. vide quanta ibi fuerit hominum multitudo, in cœlo minùs genitali, iam Marci Pauli Veneti temporibus, id eſt, intra annos à ſui origine trecentos. Non longè abit ab iis quæ diximus, quod Herrera dixit auctores gentis Mexicanæ mare tranſiiſſe circa annum Chriſti

ↄↄcccxx. intraſſe terram quæ poſteà Mexicana dicta anno Chriſti ↄↄccccii. Poſteà novem populos diſtinctis temporibus veniſſe è Septentrione, id eſt, à partibus Americæ primùm habitatis, unde & illi Mexicanorum maiores venerant. Horum in numero fuiſſe illos qui Mexicano regno nomen dedêre ſexcentis ante Hiſpanorum adventum annis. Ducentis ante id tempus annis adveniſſe ab eodem Septentrione Navillacas, ait Acoſta, venatui aſſuetos hos non minùs quàm priores illos. Nec ſpernendum quod Herrera dicit eos qui in terra Baccalao habitant colore, cultu, veſtitu, ſedibus congruere cum Lapponibus Norwegiæ vicinis. Poſtremos à Septentrione illò veniſſe Tapanecas ait Herrera anno ante Hiſpanos tercenteſimo triceſimo & ſecundo. Adde iam argu-

mentum illud, quo & alios indu-
ctos video, ut crederent non terre-
stri, sed maritimo itinere venisse,
qui primi illas terras habitarunt,
quòd equos secum nullos adduxêre.
Quid ergo propius creditu, quàm
ortos Groenlandia eos qui ulteriora
tenuêre, ita tamen ut, quando cele-
bris fuit illa navigatio, per tempo-
rum spatia ex Suedia, Norwagia,
Dania cultores accesserint novi,
magna ad sobolem incrementa? Ac-
cedit, quod cur gentes pleræque
Americæ cis Isthmum credantur or-
tæ ex Germania, cuius veteris pars
Norwagia est, attuli argumenta,
quæ si non carptim sumantur, (id
enim sophisticum est) sed iunctim,
multùm apud æquos iudices habe-
bunt ponderis, præsertim ubi non
opponuntur validiora alia. Inter
hæc magnum mihi certè est, quòd
sicut Islant, Frislant, Groenlant,

Eſtotilant, in lant exeunt, quod Germanica lingua regionem ſignificat; ita & regiones pene omnes quæ in parte ſunt novi orbis Septentrionali. Adſcribam non pauca ex Herrera. Cibatlan, Apanaſlan, Maſſaſilan, Autlan, Acoiuxtetalan, Necendelan, Àuxlan, Guaxcatilan, Treozapotlan, Gueotrilan, Civatlan, Languitlan, Cuahuitlan, Guaxolitlan, Cimatlan, Centlan, Gautitilan, Caratlan, Coatlan, Ixcatilan, Zapotitlan, Quaxitatlan, Maithlan, Ciguatlan, Mautlan, Zumatlan, Chiaxhurtilan, Nautlan, Zocotlan, Itzaimichutlan, Anucatlan, Tenuchtitillan, Acalan, Mazatlan, Uſpatlan, Huſtatlan, Cucutumelan, Metrillan, Axtatilan, Guatitlan, Xeutitlan, Mogitlan, Tuxcaitillan, Ocotlan, Quaxatatlan, Zefotlan, Ycatlan, Tonuchithillan, Comillan, Onocaſlan, Ci-

nantlan, Tapatlan, Aztlan, unde reges Moteſumæ maiores numero octo. Quod autem ex duabus ultimis conſonantibus poſterior extrita eſt, id planè mirari non debemus, cùm proceſſus temporis in cœlo molliore tales vocum emollitiones quaſi neceſſariò ſecum adferat, ut oſtendit lingua nunc Gallica, & aliæ è Latina ortæ. Sic & Norwegam, ſi Hiſpanum pronuntiare iubeas, Noribega dicet. Nec illud Alavandorum nomen à Longobardis ſive Lombardis longius abit, quàm bipennis nomen Alabarde, quod veteres hiſtoriæ ſcribunt Lombarda, ſicut à Saxonibus Sacx, à Francis Franciſcæ dicta ſunt, armorum genera. Teut gentis conditorem, deúmque dictum Germanicis gentibus notum omnibus, & inde ipſi ſibi dicuntur Teutſchen, quod Latinè ſcribitur Teutiſci. Idem deus

Mexicanis. Negari id non debuit, cùm teſtes habeamus & Herreram & Gomaram, qui res Corteſij diligenter perſcripſit, & præterea Martyrem Anglerium: & inde lingua Totonaca apud Herreram, & nomen proprium Theuthlille, ut olim apud Germanos Teutobocchus, & ſimilia multa. Vox Peque torrentem ſignificans, in quam vicorum nomina deſinunt, eſt apud Herreram. Cætera vocabula ex Anglis ſcriptoribus maximè ſumſi. & non dubito quin plura detecturum ſit tempus, & quærendi cura. Addam & illud non ſpernendum, in compoſitis nominibus apud Mexicanos, ut idem ille teſtatur Gomara, vocem quæ ſubiectum ſignificat ſubſequi, præcedente adiuncto, quo ſubiectum reſtringitur, quod in Germanorum vocibus compoſitis pene omnibus pariter ſe habere de-

prehendas. Huronibus Aihtaha pater. id quoque vetus Germanicum est Aita. Quòd si ideò gentes illæ Germanicæ non sunt, quia multa ibi vocabula reperiuntur non Germanica, iam à nulla gente orti erunt, quia vocabula illa cum nulla alia gente congruunt. Cui consequens est, ut credantur aut ab æterno fuisse cum Aristotele, aut ex terris orti, ut de Spartis fabula est, aut ex Oceano, ut voluit Homerus, aut aliquos ante Adamum fuisse conditos homines, ut nuper aliquis in Gallia somniavit. Si hæc credantur, magnum video periculum pietati: si quæ ego dixi, nullum planè. Verè dixit Herrera singulis propè vicis singulas fuisse linguas ante constitutum imperium apud Mexicanos: imò partim & posteà. idque necesse est accidere ubi homines inter se segreges suspectíque vivunt, ut nota

vit Garcilas Vega, tum in Peruana, tum in Floridæ Hiſtoria. Idem de Huronibus, tantillâ parte dixit Sagardus. Veniamus ad morum indicia. Tacitus de Germanis: *Prope ſoli barbarorum ſingulis uxoribus contenti ſunt*. Dicit idem de Maſſagetis Strabo, ſed ita ut eos in ea re à cæteris Scythis diſtinguat. Nam à Scythis orti Getæ, quibus ſingulis plurimas fuiſſe uxores idem Strabo Menandri verſibus probat. Et is mos manſit apud Tartaros tum magnæ, tum minoris Tartariæ. Vetuſtiſſimi Septentrionalium Americanorum, teſte Gomarâ, ſunt Chichimecæ, Magatecæ, Otomri, Pindes. His omnibus more Germanico ſingulæ uxores. Addit Tacitus exceptionem: *exceptis admodum paucis, qui non libidine, ſed ob nobilitatem plurimis nuptiis ambiuntur*. Eadem planè exceptio eſt apud Herreram de Honduris,

ris, Iacobum le Maire de Gallorum in Floridam itineribus , & apud Garcilam Vegam in deſcriptione Floridæ. Is enim ipſe Incharum nepos qui de Peruanis, etiam de Florida ſcripſit, & quidem accuratè. Habes ibi arma, arcus, & ſagittas, tribunalia contra æſtus. Pœnam adulterij eandem quæ apud Germanos in Tacito: *Acciſam crinibus nudatam coram propinquis expellit domo maritus.* Arcus & ſagittas etiam in Virginia Angli notarunt. Duodecim iudices habes apud Herreram. ſic & apud Gothos olim. Nicaraga colonia eſt Mexicanorum.fur ibi in ſervitutem addictus ei cui damnum dederat: ignavorum in milites rupta arma. Habes eadem in Gothorum & Langobardorum legibus, ubi illa armorum ruptio dicitur harniſcare. Narrat idem Herrera. ſervum factum, qui ancillæ ſe miſcuiſſet. Quod ip-

ſum quoque in Gothorum eſt legi-
bus. Sororum filios hæredes, non
ſane alia de cauſa, quàm quòd cer-
tior ea cognatio, & infantes ad am-
nem delatos, narrat poſt alios Ben-
zo. Poſterius hoc etiam Gomara.
Ad libertatis uſque iacturam aleæ
luſum, habet Herrera. Vicatim ha-
bitaſſe gentes eas, & Acoſta, & alij.
Tempora per noctes & lunas dige-
ſta prope omnes. Quæ omnia eſſe
Germanica negare nemo poteſt.
Pars autem Germanorum Norwa-
gi. Hactenùs de Norwagica origi-
ne. Tranſeo ad Æthiopicam. Cir-
cumciſos fuiſſe, cùm Hiſpani in il-
las terras venêre, Iucatanenſes & vi-
cinos quoſdam populos tam mul-
tos teſtes habemus, ut id negare non
ſit hominis modeſti ac verecundi.
Baptiſmum addit Martyr. Baptiſ-
mo datum nomen regenerationis:
adminiſtratum infantibus anno æ-

ratis tertio. Parentes ad id se parâsse ieiunio & secubatione: confitendi morem, unctionem in fronte, honestam sepulturam, fidem de iudicio universali, Herrera. Hæc simul iuncta aliò referre non possum, quàm ad Æthiopas Christianos: nam & unctionem Baptismo accessisse, ut apud Christianos veteres, ita & apud Abasenos, notatum optimo scriptori Alvaresio. Regnum Abasenorum pertinuisse adusque Manicongum, testantur relationes Antwerpiæ editæ anno CIↃIↃCLVIII. Nigritis, id est, Abasenis & Nubis (fuêre autem & Nubæ olim Christiani, ut Alvaresius, & alij nos docent) vetera fuisse commercia cum Oceani Æthiopici accolis, dicit Leo Afer. Et inde, nisi fallor, circumcisio in Caracomba insula, quæ est in ostiis fluvij Gabar, cuius rei testem habemus Linscotium. Ob

iicitur & mihi & Martyri Anglerio, qui idem ante me ſenſit, magnum Oceani ſpatium, & quod Iucatanenſis regio, & quæ ei ſunt vicina, iſtis Æthiopiæ partibus, non ex directo, ſed ex tranſverſo obiacet. Reſpondeo, iactationes tam longinquas eveniſſe vi tempeſtatum. Teſtes ſint Indi, quos diximus, ad Germaniæ delatos littora. Audiamus & Tacitum de cohorte Vſipiorum in Britanniam tranſmiſſa: *Tres Liburnicas adactis per vim gubernatoribus aſcendêre, & uno remigante, ſuſpectis duobus eóque interfectis, nondum vulgato rumore ut miraculum provehebantur. Mox hac atque illa rapti, & cum pleriſque Britannorum ſua defenſantium prælio congreßi, ac ſæpe victores, aliquando pulſi, eo ad extremum inopiæ venêre, ut infirmißimos ſuorum, mox ſorte ductos, veſcerentur. Atque ita circumvecti Britanniam, amißis per in-*

ſcitiam regendi navibus, pro prædoni-bus habiti, primùm à Suevis: mox à Friſiis intercepti ſunt. Narrat idem disiectâ Germanici claſſe, partem navium deductam in noviſſimum & ſine terris mare: alias eiectas apud inſulas longiùs ſitas: militem, nullo illic hominum cultu, fame abſumtum, niſi quos corpora equorum eodem eliſa, toleraverant. Alios in Britanniam raptos. Hos, ut ex longinquo revenerant, miracula narraſſe, vim turbinum, & inaudita volucres, monſtra maris, ambiguas hominum & belluarum formas. Adde iam multis gentibus morem fuiſſe cum feminis navigandi, quod & Herreræ notatum. Et ſolere propter maris incerta in multum tempus aſſumi commeatus. Tempeſtatibus quoſdam in Americam delatos etiam Acoſta ſentit. Braſiliam tali caſu inventam à Portugall

omnes consentiunt. Probabile au-
tem esse quod hîc dixi, nec ipse qui
contradicit negare debuit. Dicit e-
nim ipse quod de Cananæorum in
Americam adventu dicitur, fidem
heriturum, si Cananæi ad oram
Atlantici Oceani habitassent. Ad
eam verò habitant Æthiopes illi,
nde ego Iucatanenses ortos arbi-
tor. Et hoc fortè voluêre Chiapæ
habitatores, cùm suos maiores ab
ustro venisse dicerent. Nam Æ-
hiopia illis Americæ partibus ad
uronotum sita est. In Mesteca sa-
ta facta ritu & habitu Æthiopum
t Herrera. Brevewodus verò scri-
or diligentiæ etiam nostro ob-
ectatori laudatæ, ait eos qui in
uarequa sunt Americæ vi tem-
estatum credi eiectos ex partibus
uineæ, aut Æthiopiæ. Neque me
ait, quòd Iucatanenses non sint
igro colore, ut Æthiopes. Solent

enim corpora paullatim vi cœli novi degenerare à ſua origine, ita ut Portugallorum in India Aſiatica ſoboles tertia, Indis eorum locorum ſimilis fiat, quod Linſchotio notatum. Atque ita nunc, quantum tempora ferunt, abſolvimus noſtras de parte Americæ nobis propiore coniecturas. Eos qui ad Auſtrum ſunt veniſſe ex terris ultra fretum Magellanicum, non operoſæ eſt probationis, cùm Petrus Fernandes de Quir, productus ab obtrectatore, certus teſtis, dicat qui Americanorum habitum & mores noverit, ſtatim animadverſurum magnam ſimilitudinem inter eas nationes, ut maximè veriſimile ſit eandem eſſe originem. Et qui fretum Magellanicum pernavigarunt, teſtantur paria utrinque corpora & mores. Et apud Peruanos vetus erat fama, gentes illas ipſis ad Auſtrum

obſitas, à multo Auſtralioribus locis veniſſe: & quidem, quod A-coſta ait, mari. Quòd ſi à freto Magellanico pone fretum Lamairij, continuus eſt terrarum tractus ad ea uſque loca, quæ Gilolum & Iavam reſpiciunt, ut multos ſuſpicari video, & ſacris Scripturis credimus ex Aſia primùm ortum omne humanum genus, unde potiùs quàm ex ipſa India Aſiatica veniſſe credamus illos qui magnam illam terram Antarcticam incolunt, in omnem partem me verſans cogitare nequeo. In India Aſiatica fuiſſe homines giganteæ magnitudinis docet nos Bartholomæus Leonardus Argenzola. Tales & in Americæ parte auſtrina fuiſſe, & fama prodidit, & oſſa reperta, teſte Wiflitiro: & nunc quoque non pauca corpora molis eximiæ. Veniſſe eos à locis trans fretum Magellanicum, ait Herrera.

Ad fretum Mairianum viſa itidem magnæ molis corpora, teſtantur qui de iis locis relationem fecêre. Nec quidquam adferri video, quod noſtram hac de re coniecturam convellat. Non magis temerarium videri poteſt, quod Peruanos, ut alterius ingenij, ita & originis alterius eſſe credidi, & quidem ortos ex Sinenſibus. Sinenſes quippe, ab antitiquo ſedulos navigatores, loca quamvis longinqua mari quæſiiſſe, & Xaverius & alij commemorant. Solitos eos ſine pyxidis nauticæ auxilio maria tranſire, Acoſta. Itaque nihil mirum, ſi multum quærendo ex ſua continente in inſulas, ex inſulis in oppoſitam continentem devenerint, ibíque oram legendo pervenerint ad occiduas Peruanæ partes, & inde ad Titicacam. Nam certè de Sinenſium navigiorum reliquiis teſtem habemus Martyren

Anglerium. Icæ quoque & Aracæ habitatores, ut Acoſta refert, dicebant olim navigatum illud quod ad Occidentem Americæ eſt mare. Mari eò ventum, ante Hiſpanorum tempora docent & Garcias & Benzo. Pari modo ad Canarias venêre Genuenſes anno Chriſti milleſimo trecenteſimo quinto. Neque obſtat quod Peruani mirati dicuntur Hiſpanorum naves. Multùm enim illæ & forma & magnitudine à Sinenſibus differebant. Ne Colchi quidem ſine navibus Phaſim tranſibant. Et tamen Colchus qui Argo navem viderat, apud Actium novitatem rei his verbis exprimit:

——tanta moles labitur
Fremebunda ex alto, ingenti ſonitu &
ſpiritu:
Præ ſe undas volvit: pelagus reſpergit:
reflat:

Ita ut interruptum credas nimbum vol-
vier.
Aut quod ſublime ventis expulſum rapi
Saxum: aut procellas, vel globoſos tur-
bines
Exſiſtere ictos undis concurſantibus:
Niſi quas terreſtres pontus ſtrages con-
ciet:
Aut forte Triton fuſcina evertens ſpe-
cus,
Subter radices penitus undanti in freto
Molem ex profundo ſaxeam ad cœlum
eruit.

Præter ingenij ac regiminis congruentiam, notavimus & alias ſimilitudinis notas. In Sinis Solis frequentem fuiſſe cultum teſtantur Ieſuitarum literæ. Et Iaponenſiũ mos eſt per Solem iurare. Eundem cultũ in Peruana fuiſſe unicum docet nos ille ex Incharum genere Garcilas, & quicunque de rebus Peruanis ſcripsêre. Nam ſi qui ſapientiores ma-

ius aliquid Sole agnovêre numen, i
intra animum fuit, ſine ullo cult
conſpicuo. Et tales etiam in Sinis &
Iapane reperti ſunt quidam. Figu-
ras rerum apud Peruanos agnoſci
idem ille Garcilas, non in nodis il-
lis & filamentis, ſed in parietibus
Monumenta rerum per figuras vi-
ce literarum apud Peruanos, &
Herrera. Et Mexicanos ait ab imo
ad ſummum ſcripſiſſe: alios Ame-
ricæ à ſummo ad imum, quod ſci-
tur eſſe de moribus Sinenſium. Li-
bros in Americæ partibus quibuſ-
dam fuiſſe vult Benzo. Diverſoria
publico ſumtu viis appoſita, qui-
bus iter facientes exciperentur, no-
tat apud Sinenſes Mendez Pinto
apud Peruanos Garcilas. Lingua ne
apud Sinenſes quidem una. Et apud
Peruanos, ut apud Floridanos
multiplex olim ob familias ſegre-
ges, quod notatum & Garcilæ, &

Ciecæ, & aliis. Et Incharum familiæ alia lingua quàm ſubditorum. An aliqua ſit vocum conſonantia, is demum dicere poterit, qui omnes Sinenſium, & omnes Peruanorum linguas noverit. Hæc ideò attuli, ut oſtenderem probabilia eſſe quæ mihi in mentem venerant. Neque enim pro exploratis ea obtrudo. Iterùm dico, ſi quis certiora adferat, habiturum me ei gratiam. Sed agat ut inter bonos fieri oportet, non vitiligatorum more. Errorem unum quem multi errant, & qui huic inquiſitioni obſtare multùm poteſt, evellendum mihi iudico. Is eſt exiſtimantium ſtatim à Noæ temporibus, aut à Babylonicæ turris exſtructione, in omnes terrarum partes diffuſum fuiſſe humanum genus. At non ita ſe res habet. Et illi qui apud Moſem nominantur populi circa Armeniam Sy-

riámque ſunt, aut non longè inde
Scythæ multò pòſt, impellendo
alij alios, venêre ad Septentrionali
Germaniæ, id eſt, in Scandziam
Unde origo cæteris Germaniæ po
pulis. Sed de hac re nihil nunc di-
cam amplius: ſed liberaliter ſatis
hanc rem tractabo in Anteloquio
ad res Gothicas. Neque verò in A-
merica ulla ſunt veſtigia, quæ nos
ad origines ducant antiquiores iis
quas adſignavimus. Mantiſſæ loco
alia quædam libet annotare, non
quòd ad argumentum noſtrum fa-
ciant, ſed ut obtrectator ab alienis
reprehendendis, ad ſua corrigenda
ſe vertat. Pyxidis nauticæ mentio
non reperitur ante annum milleſi-
mum ducenteſimum & ſextum.
Machinas illas igniarias, quibus
pridem bellantes utuntur, non eſſe
in Sinis, teſtantur Ieſuitarum literæ
anni CIƆIƆCXXI. At ſunt in locis vi-

cinis Perſidem reſpicientibus: eò à Perſis venêre: ad Perſas à Turcis: ad Turcas à Venetis, qui machinis talibus uſi iam anno milleſimo trecenteſimo octavo. Typographiam ante Portugallenſium adventum Sinenſes non habuêre. Nam totas tabulas figuris inciſas imprimere in materias molliores, vetus eſt ferme ubique. Typographiam autem cùm dicimus, intelligimus figuras ſingulas ac ſolidas ſeorſim adſumtas, & certo ordine inter ſe compoſitas, atque ita impreſſas chartæ: de quo reperto inter Moguntiacenſes & Harlemenſes controverſia eſt. Non convenit quod dicit obtrectator, maximè feros fuiſſe Americanos, qui proximi eſſent Septentrioni, & quod agnoſcit, minimè ibi reperiri hominum eſtores. Quomodo equi facilè vagentur, & ex manſuetis efferentur, hiſtoria eſt

apud Garcilam. Eſtque id non minimum inter argumenta, quæ credi faciant Scythiam cum America non cohærere. Vide autem qui probabilibus fidem derogat, quàm multa dicat non credenda. Per Scythiam tranſiiſſe homines non Scythas: Scythiam olim fuiſſe ſine equis, quod contra omnem eſt hiſtoriam: equos tranſire non potuiſſe per montes per quos tranſeunt homines: inter Americam & Tartariam crebra freta intercurrere: Tartaros fuiſſe navigatores: quorum naves nemo vidit, nemo memorat in Euxino, aut Caſpio mari, aut in Mœoti, aut ad oram Sinarum, ita ut nihil reſtet ubi navigaverint, præter glacialem Oceanum. Egregiè verò argumentatur; ſi Sinenſes fuere navigatores, tales fuiſſe & Tartaros, unde orti Sinenſes; quaſi dicat; quia Batavi na-

navigatores ſunt, ideò & Cattos tales fuiſſe. Miratur origines per Iſthmum Panamæ dividi, cùm tamen ibi montes collocet, & nullibi faciliùs quàm in anguſtiis inhibeantur tranſitus. Sinenſes vult proximis locis adhæſiſſe, cùm eos non in cætera tantùm Indiæ, ſed & in Ceilanem (quam Selandivam vocat Græcus ſcriptor non editus, eandémque Taprobanam dicit: & eſt ſane Taprobane apud eruditos omnes, non autem apud hunc qui ſe excellentem Geographum putat) navigaſſe omnes norunt. Etiam in Africam eos navigaſſe teſtes ſunt Xaverius & Teixera. Illud quoque expedire nobis debet; Rhedas illas, quibus per glaciem vectos vult gigantes, quæ animalia traxerint. Probet vel uno teſte Hiſpanos à Romanis pulſos fuiſſe in Americam, ſicut nos Norwagos in Americam

venisse probavimus. Si scisset Cananæos eosdem esse, qui Phœnices, non mirum ei videretur, venisse eos ad Herculis columnas, ubi & colonias habuêre nobiles. Hannonem mirâ audaciâ ad Americam usque promovet, qui ita Africæ hæsit littori, ut ne ad Canarias quidem pervenerit: quod & ex ipsius Hannonis, & ex aliorum scriptis apparet. Autololes quis unquam fando audivit, aut legit navigasse? Quis eorum mores descripsit, ut cum Brasiliensium moribus possent comparari? Sed hæc in Historia, Geographiáque talia sunt, quale in Latina lingua dicere remulco trahi, pro remis agi: cùm remulco agi soleant etiam maximæ veliferarum navium: quale in Physica, negare ranas & mures imperfecta esse animalia; quòd ordinario modo coëant, & pariant: cùm

præter ordinarium illum modum, nasci eos ex luto & putredine, ut vermes & serpentes, notissimum sit, eóque nomine à perfectioribus animalibus non parùm differant. Certè nisi meliores, quàm istæ sunt, censuras exerceant illi temporis causa facti presbyteri, careri illis potuit.

FINIS.

